

Beklentisiz Olmak

<https://www.youtube.com/watch?v=MliGFNg73js>

Hazirlik Sorulari:

1. Beklentisiz olmak ne demektir?
2. Ubûdiyetin sırrını kavramış bir mümin bütün amellerini neye bağlar?
3. "Cenab-ı Allah'ın rızasını aradığımız bu yolda, maddî menfaatler bir yana, manevî füyuzât hislerini bile hesaba katmadan bir nefer olarak hizmet etmek hepimizin hedefi olmalıdır." Sozunu aciklayiniz.

İnsan, kendisine tevdi edilen vazifeleri, sahip olduğu şuura göre yapar. Bununla birlikte, evvel ve ahir tavsiyem: Dine, vatana, millete, devlete ve insanlığa hangi seviyede hizmet yaparsak yapalım, karşılığında hiçbir şey beklememeliyiz. İnsan, yaptığı hizmete karşılık olarak hayalinde birtakım beklentiler içine girerse, beklediklerini bulamayınca -hafizanallah- kûsûp gidebilir. Ben duâlarımda sürekli "Ya Rabbi, beni arkadaşlarımla, arkadaşlarımla da beni mahcup etme!" diyorum. Zira dünya genelinde belirli bir bakış ve kabulleniş var ve bizler onu korumak zorundayız. Evet, insan yapacağı murakabeler ile kendisinin manen "sıfır" olduğunu sonucuna mutlak ulaşmalı, kendini buna inandırmalı ve büyük veya küçük yaptıklarına kat'iyen sahip çıkmamalıdır. "Bediüzzaman'ın bile kendisini bir "memerr" (bu bazı iyiliklerin uğrağı demektir) olarak gördüğü yerde biz kim oluyoruz ki?" demelidir. Aksi takdirde hayalî düşünceler ve beklentiler içinde boğulup gidebiliriz.

Takıntılar

Dinimiz adına problemlerin üst üste yığıldığı bir dönemde bazılarının küçük küçük meselelere takılıp olmayacak beklentilere girmelerine, bunların kavgalarını vermelerine bir türlü mana veremiyorum. Bence kamil mü'min şöyle düşünmeli; "Karşımda öyle dehşetli bir yangın var ki bu felâket karşısında gerekirse eşimin adını bile unutmalıyım."

Evet, bana çok dokunuyor, inanan insanların bu yangını, bu felâketi görememeleri. Yangın etrafı sarmışken her meseleyi kalkıp kendilerine bağlamaları, çadırın orta direği gibi görmeleri, beklentilere takılıp kalmaları, başkalarına hayat hakkı tanımamaları bana çok ama çok dokunuyor. **Bundan dolayı olsa gerek beklentimiz ölçüsünde inayet olmuyor, bereket kesiliyor.**

Bana göre inanan insanlarda ciddi ölçüde mantık, his ve düşünce inhirafı var. O'nun icraatına karşı sorgulayıcı tavır almayı başka nasıl izah ederiz ki? Kendimize göre kesip biçmeleri, hükümler verip insanların işlerini bitirmelerini nasıl izah ederiz? **İşin Sahib-i hakikisini ve O'nun takdirini hep göz ardı ediyoruz gibi geliyor bana. İhtimal içine düştüğümüz bugünkü duruma müstahak oluşumuzun nedeni de bu.**

Bir dönemde Osmanlı cepheyi bırakarak rahat ve rehavete girmişti. Fatih ve Yavuz gibi ön cephede yer almayı, ölmeyi göze almayanlar/alamayanlar askerin önüne geçemeyenler saraylarda yan gelip yatmayı tercih etmişlerdi. Halbuki kahramanlık cephede, serhat boylarında olur, sarayda değil. Cepheyi tercih etmeyenler kahraman değil bâği olurlar. Kuvvetlerini kullandığı yerde bâğilik yapar, zalim ve gaddar olur. Zayıf olduğu dönemlerde de sünepeleşir, zelil ve rezil olurlar.

İnananlar takıntılarını bir kenara bırakıp maddi-manevi bütün güçlerini bugün meyyit olan bir milleti ihya etmeye sarfetmeliler. Mesleğine aşık bir hekim heyecanıyla yapmalılar bunu. Ölü bedeni diriltme gayreti içinde bulunmalılar. Aksi takdirde cesedin üzerinde akrepler cirit atar, kargalar, akbabalar, kartallar etrafta uçuşur.

Beklentisizler

Evet, **ubûdiyetin sırrını kavramış bir mümin bütün amellerini sadece Allah'ın hoşnutluğuna bağlar.** Sadece Allah Teâlâ'nın rızasına giden kapıyı açmaya, koridoru kullanmaya çalışır. Cenâb-ı Hak, onun ruhuna da kendi gücünü kazandırır ve aynı zamanda onu kalbî hayat seviyesine çıkarırsa, bunu Rahman u Rahîm'in ayrı bir lütfu olarak görür. Böyle bir neticeyi hasil etse de etmese de, o Yüce Yaratıcı'ya tahsîs-i nazar ederek kullukta direnir. **Hatta bazı harikulâdeliklere halisane bir tavırla, ehlullahın baktığı gibi bakar; "Değildir bu bana layık bu**

bende, Bana bu lûtf ile ihsan nedendir. Ben istenmesi gerekli olan şeylerin en büyüğünü istemiştim. Ben Sen'i istemiştim. Sen benim ol, başka hiç birşeyim olmasa da olur. Çünkü ancak Seni bulursam herşeyi bulmuş, fakirlikten kurtulmuş olurum." mülâhazasını seslendirir ve tam bir ubudiyet şuuruyla yaşar.

Bu çetin yolda yalnızca beklentisiz olanlar takılıp yollarda kalmaz, diğerleri her zaman aldanabilirler. Beklentisiz insanın kalbi hep şu mülâhazalarla atar: "Ya Rabbî, Sen bana meccanen sonsuz nimetler vermişsin. Ben herşeyi zaten peşinen almışım. Bana hayat nimetini vermişsin; insan olmakla şereflendirmişsin, İslamiyet nuruyla gönlümü aydınlatmışsin, mârifet ve muhabbet koridorunda yürüme imkanı lütuf buyurmuşssun. Dine, vatan ve millete hizmet etme imkanları bahşetmişsin. Ben alacağımı zaten almışım. Ve bütün bu nimetlere karşı ubûdiyet gibi lezzetli, rahat ve hafif bir hizmetle mükellef kılmışsin. İşte şimdi bana düşen, Senin o ihsanlarını iyi değerlendirmek suretiyle hoşnutluğunu kazanmak. Gücümün yettiğince Sana kul olmak, sonra da Senin rahmet ve keremine iltica etmek." İşte bu mülâhazalardan dolayı hak dostları dualarında çok defa " Ya Rabbi! Benim var olmaya, şuna buna hiç ihtiyacım yokken, Sen bana ihtiyacım olmayan şeyleri bile nimet olarak verdin. Şimdiyse hâlisâne kulluğa ihtiyacım var. Senin lûtf u keremine muhtacım. Ben yoktum, ben düşünemezdim, var olmayı da, insan olmayı da hiç mülâhazaya almamıştım. Bunlar benim ihtiyacım değildi. Ama Sen kereminle lütfettin. Oysa ki bundan sonra ayakta durabilmek için Sana çok muhtacım.. doğru yürümem için Sana çok muhtacım.. Cennet yolunda kalabilmem için Sana çok muhtacım; ihtiyacım olmayan şeyleri bana veren Allahım! İhtiyacım olan şeyleri de Sen'den dileniyorum.."

Evet, Cenab-ı Hakk'ı nasıl bilmemiz lazım geliyorsa o ölçüde bilmemiz çok önemlidir. Bize baktığı gibi O'na bakmamız; bize teveccüh ettiği gibi teveccühhte bulunmamız çok önemlidir. Daha ne diyeyim, bunu da yine O'nun kapısında arıyor, "Ya Rabbi! Bize Kendini tanı, marifetini gönüllerimize duyur, muhabbetinle ruhlarımızı doyur. Kalblerimiz hiç inhıraf etmesin. Bize şeytan ve nefs-i emmârenin üstesinden gelme irade gücü ver!" diyorum.

Keşke!...

Keşke hiçbir zaman farklılık ve üstünlük mülahazasına girmeden düz bir insan gibi hizmet etsek. Keşke dünyanın dört bir yanında dolaşsak; din, dil, ırk ve renk ayırımı yapmadan insanların yardımına koşsak; dinimizi, doğru bildiğimiz hakikatleri anlatsak; ama bunu yaparken tamamen beklentisiz olsak. Keşke makam, mansıp, şan ve şöhret gibi şeylerle dupduru duygu ve düşüncelerimizi hiç bulandırmadan kulluğumuzun gereğini edâ etsek. Hayatımızı sadece dinimizi anlatmaya, Rabbimizi tanıtmaya bağlasak. Nerede yaşıyor ve nerede duruyorsak duralım; bulunduğumuz yerde sadece ve sadece insanlığın muhtaç olduğu ilâhî mesajı daha gürül gürül anlatmak için bulunsak. Duruşumuzu kendi geleceğimize değil insanlığın mutluluk ve huzuruna bağlasak. Ve sürekli O'nu düşünsük; O'nunla oturup kalksak. Gözlerimizin içine başka hayalin girmesine meydan vermesek. Keşke...

Cenab-ı Allah'ın rızasını aradığımız bu yolda, maddî menfaatler bir yana, manevî füyuzât hislerini bile hesaba katmadan bir nefer olarak hizmet etmek hepimizin hedefi olmalıdır. Samimi bir kul olarak O'nun rızasını aramak hiç birşeye değiştirilemeyecek bir nimettir. Manevî makamlar, keramet, keşif, iç okuma ve bu şekilde insanlara müessir olma.. bunların hiçbiri bizim ardına düştüğümüz hedefler olamaz. Rabbimizin lütfu olarak bu türden bir nimete mazhar olursak onu da derin bir şükür mülahazasıyla karşılar; meseleyi yine her nimetin asıl Sahib'ine bağlar ve hatta bir istidracı maruz kaldığımız korkusuyla tirtir titreriz.. titreriz de ayağımızı kaydırmaması için yine O'nun engin rahmetine sığınırız.

İnsan her zaman bu çizgisini koruyamayabilir; fakat temelde böyle bir duyguya bağlı olursa asla kaybetmez. Evet, insan bazen hata edebilir. Hata etmemek değil, bağlandığı kapıya sıkıca yapışmak ve oradan ayrılmamak esastır. Zaten Allah Rasulü de (sallallahu aleyhi ve sellem) "Her insan hata edebilir. Hata işleyenlerin en hayırlısı tevbe edenlerdir." buyurmuyor mu? Cenâb-ı Allah günah işleyenleri kapısından kovmamış; tevbe etmeleri için onlara fırsatlar vermiştir. Bir anlık sürçmesine rağmen tekrar doğrulup kulluk yoluna râm olanlar rahmet kapısının kendilerine daima açık olduğunu görmüşlerdir. Fakat verilen bu fırsatları değerlendiremeyip hata ve günaha ısrar edenler O'nun rahmet kapısından kopup gitmiştir. Kopmamaya dikkat etmek lazım. Böyle kötü bir akıbetin çaresi yoktur. Ona kimse bir şey yapamaz. Aklınızdan olumsuz bir şey geçse hemen kalkar; başınızı yere koyar; secde eder, yalvarır ve affınızı ararsınız. Ama bu duygunuzu

kaybetmişseniz, içinizde bir kopukluk başlamıştır O'na karşı. **Tevbe arzusu gönlünüzde hasil olmuyor ve tekrar O'na dönme ihtiyacı duymuyorsanız, bir "dâu'l-udâl"e, yani çaresiz bir derde maruz kalmışsınız demektir.**

Nabzıma el vurdu bir bir tabibân,
Dediler derman yok buna ne çare.

Doktorlar her sene, bir önceki senenin grip virüslerini tespit ediyor; sonra bütün o virüslere karşı antikor üretebilecek bir aşı hazırlıyorlar. O aşığı bir kere vurunca, bir sene gribal virüslere karşı etkili oluyor. Sonra zamanla o virüslerde hazırlanan ilaca karşı bir muafiyet (bağışıklık) hasil oluyor veya onlar mutasyon geçiriyorlar. Mikroorganizmalarda mutasyonlar oluyor, farklılaşıyorlar. Dolayısıyla artık ilaç tesir etmemeye başlıyor. Bu sebeple, ertesi sene grip aşısının yeni virüsler de gözönünde bulundurulacak yeni bir terkiplerle hazırlanması gerekiyor. Bunun gibi insan da, her gün yeni bir kısım şüphe, tereddüt, yanlışlık ve hatalarla... içiçe yaşıyor. Bunlara karşı anti-virüs olacak en kavi imanı bugün elde etse, Şah-ı Geylani'ninki gibi bir imana sahip olsa da ertesi gün başka manevi virüslere maruz kalıyor. Onlara yenilmemek için her gün imanını ve kalb hayatını gözden geçirmesi, her gün bir kere daha aynı kıvamı elde etmesi gerekiyor. Bugün zirveye çıkması yarınlar adına çok fazla bir şey ifade etmiyor. Bu durum ancak bir basamak vazifesi görüyor. Yani bir basamak çıkmış oluyor insan. Yarını yarın için hazırlaması veya yarın için yarına hazırlıklı olması gerekiyor. Her yeni gün yeniden bir donanıma; iman, Kur'an, ihsan.. adına yeni şeyler keşfederek onları taze taze içde duymaya ihtiyacı oluyor. Yoksa bayatlama ve eskimeden kaçmak mümkün değildir. Yeni bir güne bayatlamış duygularla girilmemelidir. Her gün yeni bir mü'min, yepyeni bir mü'min... İşte, **"İki günü birbirine müsâvî (eşit) olan mağbundur (aldanmıştır)."** hadîs-i şerifini de bu manada anlayabiliriz.

Rıza-yı İlâhî

Öyleyse, amelini Allah rızası için yapacaksın; onu herhangi bir beklentiye bağlamayacaksın. Beklentiye bağladığın zaman, beklentin senin o amelinin karşılığı olur ve o karşılık da beklentinin sığınağına mahkum kalır. Yani; elindeki çok kıymetli, antik bir eserle, mesela beşbin senelik bir çömlekle çarşıya gitsen, onu satmak istesen ve ona dedenin yaptığı çömleğin

değeri kadar bir değer biçsen, ne kadar büyük zarar edersin. Oysa, o çömleğin asıl değerini bilen bir antikacıya itimat edip ondan bir fiyat alsan, o fiyata satsan, o zaman antik eserin kıymetini elde edersin.

İşte, ihlâstaki temel espri de budur; amel, Allah için olmalı, Allah rızasına bağlanmalı ve o amelle rıza-yı ilâhîden başka bir şey de aranmamalı. Hatta zevk-i ruhânî peşinde dahi olunmamalı. Mektûbât'ta "îman-ı billah, marifetullah, muhabbettullah, zevk-i ruhânî" deniyorsa da orada netice ifade ediliyor. Yani, zevk-i ruhânî, amelin ona bağlandığı bir iş değildir, amele terettüp eden bir şeydir, amelin gayesi değil semeresidir.. insan zevk-i ruhânîye ulaşmak için amel yaparsa, zevk-i ruhânî, o amelin karşılığı ve gayesi olmuş olur, dolayısıyla, o amel kıymetini kaybeder. Oysaki zevk-i ruhânînin ötesinde de pekçok ilahî teveccüh vardır; mesela, Allah sana "yakîn-i etemm", "ihlâs-ı etemm" ihsan eder, Allah seni asfiyanın arasına katar, Enbiya ile beraber haşreder. Fakat sen bunların hiç birini aklına getirmemelisin. Çünkü, Allah, Allah olduğu için Mâbud'dur; ibadet edildiği için Allah değildir. Hakkıdır O'nun Kendisine ibadet edilmesi. Kulluk hesabına ne yapıyorsan o, O'nun hakkıdır. Desen ki, ben günde bin rekat namaz kılıyorum, hakkıdır O'nun. O'nda bir hakkın olduğunu iddia etmek ve onu istemek ise, hakkın değildir senin. Öyleyse, hakkı olanı O'na ver, sonra da telattuf (lütfetme) dalga boyunda yapacağı şeyleri, sana olan ihsanlarını sen tayin etme, belirleme, takdir etme.. evet, beklentisiz olma ve ihlas yörüngeli yaşama da bir kurbet yolu, yani Allah'a yaklaşma vesilelerinden birisidir.

Diğer bir kurbet yolu da, Cenâb-ı Hakk'ın bize verdiği mevhibeleri ve varidâtı onun rızası istikametinde kullanmaktır. Mevhibe, bağış, ihsan, hak vergisi ve ekstra ilâhî lütuflar mânâsına gelir. Kalbe gelen, içe doğan ve insanın gönlüne tulû eden vârid ise, yoldakilere Cenâb-ı Hakk'ın özel bir teveccühü, bir iltifatı, bir atıyyesi, bazı ahvâlde hususi bir tenvir ve irşadıdır. Evet, Allah Teâlâ bize el vermiş, ayak vermiş, göz, kulak, dil, dudak vermiş -O'na binlerce hamd ve senâ olsun-. Bu azaların alıp değerlendireceği eşyâyı var etmiş. O eşyâyı değerlendirme vasıtası tatma, koklama, dokunma.. gibi hisler yaratmış, dahası bizi ihsan ve ihtisaslarla donatmış. Bu nimetlerin kıymetini ancak bunlardan mahrum insanlar bilebilir. Cenab-ı Allah, ihsan sahibidir; istediğine istediği kadar verir, istemediğine de vermez. Mal-mülk, nimet O'nundur; onu dilediği kullarına dilediği ölçülerde lütfeder. İşte, bu espriyi

kavrayamayanlar, “Neden Velid İbni Mugire, Urve İbni Mesud es-Sekaffi'ye peygamberlik gelmedi de o vazife (Hazreti) Muhammed'e verildi?” deyip durmuş ve imandan olmuşlardır. Kaldı ki, Hazreti Üstad'ın o çok güzel, pek şık yaklaşımıyla ifade edecek olursak, Allah (celle celalühu) O zatın (Efendimizin) istikbalde iradesinin hakkını vereceğini görmüş, O'na lütuflarda bulunmuştur; ne yapacağını bilmiş, avanslar vermiştir.

Evet, Allah'ın bizi nimetleriyle şereflendirmiş; mesela, bizi var etmiş. Sonra, var etmekle kalmamış, bizi insan yapmış; insan yapmakla kalmamış, insan-ı mümin yapmış; insan-ı mümin yapmakla da kalmamış, Rahman u Rahîm bizi ümmet-i Muhammed arasına dahil etmiş. - Bir hadis-i şerifin ifadesiyle; ümmet-i Muhammed'in iki şanlı ucu vardır. Birisi, Efendimize, O'nun nurlu asrına dayanan ucu; diğeri de kıyâmetten az önce gelip bütün zorluklara rağmen dine sahip çıkacak olan bahtiyarlara uzanan ucudur. Rasul-ü Ekrem, birincilere “arkadaşlarım” demiş; kıyâmete yakın geleceklere de “kardeşlerim” hitabıyla seslenmiştir.- Evet, Allah bizi ümmet-i Muhammed yapmakla da kalmamış, âhir zamanda, din boyunduruğu yere konduğu bir dönemde, bu boyunduruğu yerden kaldıracak kutlulardan biri olma konumunda yaratmış. Bunların hepsi ayrı ayrı birer mevhibedir ve hepsi ayrı ayrı şükür ister. Bu şükürü eda etmenin yolu da Cenâb-ı Hak'ın bize ihsan ettiği bütün nimetleri Rabbimizin rızasını tahsil etme istikametinde kullanmaktır. O'nun rızasını tahsil yollarının en kestirmesi ise, İlâ-yi Kelimetullah'tır, Allah'ın Yüce Adı'nın dört bir yanda şehbâl açması istikametinde gayret göstermektir.

Hakiki insan olmayı harikulâdeliklerde gören, herkesten farklı ve fâik görünme gibi lüksleri bulunan çocuk-meşrep kimseler, Allah rızasını esas maksat yapmadıklarından ve ekseriya hırslı bir beklenti içinde bulduklarından dolayı, çoğu zaman şeytanın bir-iki doğruya yakın ilkaâtına kanarak yüzlerce bâtili hak görebilir ve değişik yalanların arkasından ömür boyu koşturabilirler. Bu konuda aldanmamanın biricik yolu, Efendimizin vesâyeti altında Hak rızası hedefli yaşamaktan, keramet ve zevk-i rûhânî dahi olsa Hakk'a kullukta hiçbir beklentiye girmemektir.

Öyleyse, bütün mevhibe ve varidatı rıza-ı ilâhî istikametinde kullanmalı; çünkü insan böyle bir yola girmiş ve Hak rızası gibi bir büyük pâyeye dilbeste olmuşsa, o gayeye yürürken ardına düştüğü başka bazı şeyler temelde o büyük isteği daraltmış, ona gölge düşürmüş olur. Çünkü o yolda sadece Allah istenmeli, yalnızca O'nun hoşnutluğu dilenmelidir. Kalb ile Allah arasına hiç bir şey girmemeli; kalb, Allah deyip kalkmalı, Allah deyip oturmalı, Allah deyip yatmalı, Allah deyip doğrulmalı, Allah deyip yemeli, Allah deyip içmeli. O büyük Zâtın dediği gibi: “Allah için işleyiniz, Allah için başlayınız, Allah için görüşünüz, Allah için konuşunuz, lillah, livechillah, lieclillah rızası dairesinde hareket ediniz.. o zaman ömrünüzün saniyeleri seneler hükmüne geçer.” Saniyelerinizin seneler hükmüne geçmesini istiyorsanız, Allah'dan istediğiniz şeyleri kendi dar ölçülerinizle daraltmayın. Böyle bir semere dururken siz deseniz ki, “Bana Cennet'te bin tane köşk ver”, yine kaybetmiş olursunuz. Allah'a kulluk yapsanız, her gün Kur'an-ı Kerim'i iki rekatta bir kere hatmetseniz ve bunun karşılığında deseniz ki, “Allah'ım, şöyle bir idarecilik, böyle bir dünya nimeti istiyorum.” Hatta, daha da masumane bir istekle “Rabbim, Cennet bahçeleri ver.” deseniz, himmetinizi yine daraltmış sayılırsınız, Allah'ın lütfuna tahdit koymuş, isteğinizi kendi dar fotoğrafınızla Allah'a sunmuş olursunuz. **“Allah'ım, ben Senin rızâna tâlibim, Sana tâlibim.”** deyip O'nu dilemek varken niye öyle yaparsınız ki?

Hani anlatılır ya: Abbâsîler döneminde Harun Reşid'in vezirleri arasında, Bermekîlerden Câfer de vardır. Harun Reşid, halkına hediyeler dağıttığı bir gün Câfer'e de teklif eder, der ki: “Ey vefalı, sadık vezirim, sana da şunları vereyim.” Vezir, “İstemem Efendim” diye cevap verir. Hükümdar “Herkeseye şu kadar verdim ama sana servetimin çeyreğini vereyim” der, fakat yine aynı sözle karşılaşır, “İstemem Sultanım.” Birkaç değişik teklifin kabul edilmediğini görünce Harun Reşid sorar, “Peki sen ne istersin?” “Ben sadece seni isterim Sultanım, senin rızanı dilerim. Çünkü sen benim olunca servetin zaten benim olur. Senin hoşnutluğun olmazsa servetinden ne olur?” İşte rıza-ı ilâhî'yi talepte bu espri vardır ve insan O'na tâlib olmalıdır.

Evet, Allah'ın bize ihsan ettiği mevhibeleri yine O'nun yolunda kullanma, kurbet vesilelerinin önemlilerindedir. Bugün, **bu hareketin gönüllüleri böyle bir fırsatın başında bulunuyor. İnşâallah, ilâ-yı Kelimatullah yaparlar. Hem dünyevî, hem uhrevî makam, mansıb, pâye beklentisine girmezler.** Korkusuz, tereddütsüz, kendilerini adadıkları o davada her zaman

kemberbesteyi ubûdiyyet içinde Allah karşısında dururlar ve Allah'tan yine Allah'ı isterler. Sürekli, "Allahım, beni, Sen'den uzaklaştıracak şeylerin insafsızlığına terketme ve gönlüme maiyyetini duyur!" der ve rıza besteleri terennüm ederler.

FEDAKARLIK

Fedakarlık yapma, sahip olunan şeylerden feda etme; kainatın hemen her köşesinde, hemen her mahluk tarafından sergilenegelen bir davranıştır. Aslı itibariyle güzel bir hareket olmakla birlikte kullanıldığı yer ve gayesi açısından çok farklı neticeler doğurabilir. İdraksiz mahlukat bunu cebri determinizma (muayyeniyet) içinde gerçekleştirirken, insandan istenen iradesinin hakkını vererek bunu ortaya koymasidir.

Anne evladı için, asker vatani için seherleri uykusuz geçirir.. ana-babanın kalbi bir güvercin kalbi gibi evladı üzerine titrer, yüreği ağzında hep evladı adına fedakarlığın bini bir paradır.. muallim arı gibi binbir itina ile binbir kaynaktan topladığı ilmini yüksünmeden talebesine takdim eder.. beyi hanımı için, hanım da beyi için türlü türlü fedakarlığı göze alır ve hemen her insan bir başkası adına veya kendi hesabına bunu yapar.

İnanmış insan ise, herşeyden evvel kulluğunu sergilerken pek çok fedakarlık yapma durumundadır. Soğuğa sıcağa aldirmeden, fecrin erken saati veya gecenin ilerleyen zamanı demeden eda edilen namazlar.. yaz-kış demeden aç-susuz kalınarak tutulan oruçlar.. malın -canın yongası olması biyana bir kısmı ayrılarak fakirlere dağıtılan zekatlar.. yine sırf O emretti mülahazaları içinde Rabbin davetine icabet için can ve maldan fedakarlık yapılarak eda edilen haclar.. bütün bir hayat boyu devam eden emr-i bi'l ma'ruf nehy-i ani'l münker ki, onun en ileri noktası, iktizası halinde hayatı da istihkar ederek yapılan harpler.. bu kulluk cümlesinden olup hep fedakarlık gemisiyle yol alacak şeylerdir.

İnsan elde etmek istediği bütün uzun ömürlü başarılarla ancak ciddi manada fedakarlık sergileme sayesinde ulaşabilir. Peylediği şeyi -hayır veya şer- mutlaka fedakarlık temeline bina ederse neticeyi elde edebilir. Müsbet veya menfi neticeleri ile insanlık tarihi bunun örnekleri ile doludur.

Fedakarlığı en zirvede temsil eden ve bu ulvi duygunun doğruya kanalize edilmesinde en büyük rehber, İnsanlığın İftihar Tablosudur. Denebilir ki, O'nun bütün bir hayatı fedakarlık kaneviçesi üzerine örülmüştür. Bu yüzdendir ki, insanlığın selameti için maddi servetini, sağlığını, şahsi istek ve arzularını hep onlar için kurban etmiştir. Yine o ulvi duygu neticesidir ki, hiçbir peygambere nasip olmayan ve Abdulkuddûs'ün "Mevla bana böyle bir şey nasip etseydi, Vallahi de, Billahi de bir daha geri dönmezdim" dediği MİRAC'tan geri gelmiştir. Kendisine mal-mülk geldiği halde -ki bir Huneyn muharebesinin ardından kendisine verilen ganimet belki ona ve ailesine yıllarca yetecek miktarda idi- kendisi hep açlığı ve yokluğu tercih etmiş, bir rahmet rüzgarı gibi eserek elindekileri fakirlere dağıtmıştır. Onun çırakları, sahabe efendilerimiz de adeta canlarını ve mallarını bir keseye koyup o Efendiler Efendisine teslim etmişler. Gerektiğinde bütün servetlerini, uykusuz gecelerini, canlarını ve ciğerparesi evlatlarını feda etmişlerdir. Arkasından gelen ecdad da onların izinde aynı özverileri sergilemişlerdir. Geldiğimiz çevre itibariyle zaman zaman -minnet Allah'a olmakla birlikte- ecdadıma şükran hisleri ile doluyorum. Zira eğer onlar o

canhıraş fedakarlıklarda bulunmasalar, inandıklarını yaşama ve yaşatma azmi ile kanatları buralara kadar uçmasalardı, bu dinin bize taşınmasında etlerini kemiklerini bir sur yapmasalardı, İslam'ın temsil zaafı yaşadığı bu buhranlı dönemde kendi idrak ve iradelerimizin hakkını vererek ne ölçüde İslam'ı tanır ve hidayete erebilirdik bilemiyorum.

Fedakarlığın mecraları farklı olabilir demiştik. Mesela dünyayı kasıp kavuran komünizmin mimarlarından Lenin, büyük ihtilali gerçekleştirmeden önce, Çin sınırına yakın bir yerde hapis hayatı yaşarken, kendisine fikir babalığı yapan Karl Marx'ın Das Capital'ini yüzlerce kez okumuş.. Almanya ikinci dünya harbinden çıktıktan sonra tekrar belini doğrultabilmek için yıllarca et yememeye milletçe söz vermiş.. Japonya'dan Batıya gelen talebeler okullarında başarılı olmak için büyük gayretler sarf etmiş ve muvaffak olamayanlar harakiri yapmayı onurlarını kurtarma olarak telakki etmiştir. Görülen o ki, adeti üzere Yüce Mevla ihlasla yapılan fedakarlık ne adına olursa olsun karşılıksız bırakmamış ve muvaffak kılmıştır.

Bir çocuk saffeti içinde hasbice yapılan fedakarlıklar mermere işlenen nakış gibi hafızaların en nadide köşelerinde yer eder. Hele yapılan bu fedakarlık O'nun rızası istikametinde, O'nun dinine hizmet adına yapılırsa, gökte meleklerin yerde bütün mahlukatın alkış tutacağında ve Mevla-yı Müteal'in rahmet hazinelerinin sağnak sağnak yağmasına vesile olacağında kimsenin şüphesi olamaz.

Samimi, içten, beklentisiz fedakarlığa şu anlatacağım ve yakın zamanda yaşanmış olan hadise güzel bir örnek teşkil eder zannediyorum. Bir kız çocuğu trafik kazasında ağır yaralanır. Acil ameliyata alınması gerekmektedir ve kana ihtiyaç duyulur. Ne yazık ki, onun kan grubundan yeterli kan bulamazlar. Hemen ailenin diğer fertlerinden aynı kan grubunu taşıyan birilerinin olup olmadığını araştırırlar. Nihayet küçük erkek kardeşinin kan grubunun uyduğunu tesbit ederler. Durum çocuğa uygun bir dille anlatılır. Kan vermesi halinde ablasının tekrar hayata döneceği, tekrar koşup oynayacağı söylenir. Çocuk kısa bir müddet düşündükten sonra kabul eder. Yatağa yatırılır kan alma işlemleri yapılırken çocuk başını yavaşça sağa doğru çevirir ve annesine ölgün gözlerle "anneciğim, yavaş yavaş mı öleceğim" der. Saf, duru, tertemiz bir çocuk kalbinin meyvesi...

Buraya fedakarlık konusunu kendisine bağlayabileceğimiz bir mülahazayı kaydetmek istiyorum: "Her anne baba çocuklara ait meziyetler sıralanırken, bir fırsatını bulup kendi çocuğundan bahsetme, onun zekasından, hızlı kavrayışından, okumayı erken sökmesinden, karnesinin iyi olmasından vs. bahisler açar. Yani adeta bu hususta kiskançtır. Ancak bir kimse bir mecliste saatlerce oturup konuşur da bir kere mevzuyu Cenab-ı Hakk'a getirmez, O'nu anlatma derdini taşımazsa Cenab-ı Hakk'la olan irtibatını bir daha gözden geçirsin." Tıpkı bu hususta olduğu gibi fedakarlık hususunda da O'nun için, O'nun hesabına fedakarlık yapma, hatta fedakarlık yaparken yapılan şeyin O'nun istekleri istikametinde olması adına kiskanç denebilecek hassasiyet içinde olma da bana öyle geliyor. İnsan hayatın her safhasında pek çok hususta isteyerek veya istemeyerek zaten fedakarlık yapıyor. Ama bunların hepsi kendisine geri dönmüyor veya aksi ile tokat yiyor. Fakat Cenab-ı Mevla kendisi adına yapılan hiçbir şeyin boşa gitmeyeceğini taahhüt ediyor. Ayrıca en ulvi duygular içinde O'nun rızasına matuf yapılan fedakarlıklar, hem ahiret hesabına neticesi hep hayır, hem de burada iç huzurun teminine en mühim vesilelerdendir. Üstümüze yüklenen ve ister istemez taşımaya memur olduğumuz kudsi hamüle de ancak sahabe-misal fedakarlıklar sergilenmek suretiyle kaldırılabilir. İnanan herkes

elini taşın altına koyma ve bir kollektif şuur içinde fedakarlık pazarında koştururken hep bayram neşvesini soluklamalıdır.

Bir mühim nokta da şudur ki, inanmış hüşyar gönüller asıl vatanı ahiret kabul etmeleri hasebiyle bu dünyada yapılan fedakarlıkların, çekilen çilelerin, hasretin, mahrumiyetlerin, garipliğin, perişaniyetin neticesini burada görememenin burukluğunu hiç hissetmezler. Onlar hep vazifeyi hakkıyla yapıp yapamamanın muhasebesi içinde buradan göçüp giderler. Beklentisiz, çıkarsız, gararsız, pazarlıksız, iç hesapsız.. sırf O'nun rızasını talep içinde.

HARUN REŞİT İLE İHTİYAR

Harun Reşit Veziri ile birlikte tebdili kıyafet dolaşırken bahçesinde hurma fidanları diken bir ihtiyar görür. Selam verir ve aralarında şu konuşma geçer:

-Kolay gelsin, ne yapıyorsun böyle?

- Hurma fidanları dikiyorum.

- Peki bu diktiğin hurma fidanları ne zamana kadar büyür ve meyve vermeye başlar?

- Kim bilir belki on, belki yirmi sene sonra yetişir ve meyve vermeye baslar.

- Peki onların meyvelerini görebilecek misin?

- Bu yaşlı halimle belki göremem. Ama bizden öncekilerin diktikleri ağaçların meyvelerini biz yedik. Biz de bizden sonrakilerin istifadeleri için bu hurma fidanlarını dikiyoruz.

Bu cevap Harun Reşit'in hoşuna gider ve bir kese altın verir. İhtiyar, Allah'a hamd eder ve:

- Diktiğim ağaçlar hemen meyve verdi.

Bu söz üzerine Harun Resin bir kese daha altın verir ve ihtiyar yine Allah'a hamd eder ve:

- Herkesin diktiği meyve ağaçları yılda bir defa mahsul verir, benim diktiğim fidan hem hemen meyve verdi hem de senede iki defa ürün vermeye başladı.

BAYRAMLIK

Bayram günü gelip çatmıştı. Çocuklarına bayramlık alacak tek kuruşu dahi yoktu. Düşünüp duruyor, içinde buruk acılar hissediyordu. Çocukların annesi akıl verdi:

-“Göt, devlet reisimiz halife Abdülmelik'e durumunu anlat, sana çocuklarını sevindirecek kadar para verir.”

Nitekim öyle yaptı. Halife, çocuklarını sevindirecek kadar para verdi. Sevinç içinde parayı keseye doldurup evine geldiği sırada bir arkadaşı kapıdan seslendi:

-“Bayram gelip çatı çocuklarıma bayramlık alacak tek kuruş para yok, bana biraz yardım eder misin?” Hiç düşünmeden, halifeden aldığı keseyi uzattı:

-“Buyur kardeşim, şu kese içindeki parayla çocuklarını sevindir!” Gözlerinin içi gülerek parayı alan arkadaşı sevinçle yola çıkmak üzereydi. Kapıdan çıktığı anda bir arkadaşını buldu. Onun derdi de aynıydı:

-“Bayram geldi, çocuklara bayramlık alacak tek kuruşum yok. Seninle can ciğer arkadaşız, ne olur bana yardım et.” Kısa bir tereddütten sonra elindeki keseyi açmadan uzattı:

-“Buyur kardeşim, bu parayla çocuklarını sevindir, hiç üzülme.” Keseyi alan arkadaşının sevincine diyecek yoktu. Tesadüf buya o da karşısında sevdiği arkadaşını bulmasını mı? mahzun şekilde bekleyen bu arkadaşısı istirhamını anlattı:

-“Halifeden bayramlık para almıştım. Bir arkadaşımın da parası kalmamış. Ben paramı ona verdim. Şimdi senin yardımına geldim. Bana biraz harçlık verebilecek misin?” bir iki saniye tereddütten sonra cevabını verdi:

-Hay hay, buyur. İşte içi para dolu kese, senin olsun. Biz hem arkadaş hem de din kardeşiyiz. Senin çocuklarının bayramda mahzun olmasına gönlüm razı olmaz.”

Sevinçle keseyi alan arkadaşısı koşar adımla eve gelip de hanımla birlikte keseyi açınca hayretler içinde kaldılar. Kendi keseleri değil mi? kese üç yoksul arkadaş arasında dolaşıp yine ilk sahibini bulmuştu. Bunların birbirine karşı gösterdikleri bu fedakarlığı duyan halife, her üç arkadaşısı da huzuruna çağırdı. Parayı ilk verdiğiine:

-İşittiğime göre benden aldığın parayı bir kardeşine vermişsin. O da kendinden para isteyen arkadaşısına vermiş. O da tekrar sana vermiş. Böylece tam bir din kardeşliği göstermişsiniz. Sizin bu yardımseverliğiniz beni çok memnun etti. Her birinize birer kese dolusu altın layık gördüm...¹

HZ. HIZIR'IN SOHBETİNDEN MAHRUM KALAN İDÂRECİ

Hârûn Reşîd zamanında bir zâbita âmiri vardı. Hızır aleyhisselâm ile her gün görüşüp sohbet ederlerdi. Zâbita âmiri bir gün vazifesinden istifâ etti. Zâhid olup insanlardan ayrı yaşamaya, kimseyle görüşmeyip tek başına ibâdet yapmaya başladı. Fakat istifâ ettikten sonra Hızır aleyhisselâm kendisine bir gün dahî uğramaz oldu. Bu duruma zâbita âmiri çok üzüldü. Her gün sabahlara kadar Cenâb-ı Hakk'a yalvarıp, gözyaşı döktü, tevbe-istiğfâr etti. Bir gece rü'yasında Hızır aleyhisselâmı görüp yalvardı.

"Ey vefâlı dost! Ben seninle devamlı olarak sohbet etmek maksadıyla dünya makamlarından istifâ ettim. Uzlete çekilip, yalnız başıma devamlı ibâdet etmeye başladım. Böylece sana kavuşurum sandım. Halbuki tam tersine seninle artık hiç görüşemedim. Beni, mübârek cemâlinize hasret bıraktınız. Acaba bunun hikmeti nedir? Yoksa bir kusûr mu işledim? Bu şekilde daha ne kadar hasretinizle yanacağım?.." gibi sözlerle yanıp yakılarak ağladı.

Zâbita âmirinin bu acınacak durumuna dayanamayan Hızır aleyhisselâm buyurdu ki: "Ey azîz dostum! Benim sana görünüp sohbet etmemin sebebi, yaptığın ibâdetler, hayır hasenâtlar değildi. Senin o mühim vazifede Müslümanların işlerini, hak ve adâlet ile idâre ettiğin için sana

¹ Ahmed Şahin “Dini Hikayeler” s:42

gelip sohbet ediyordum. Hâlbuki, sen bu kıymetli vazifeyi bırakıp, Müslümanlara hizmeti terkettin. Hattâ onları adâletli olmayan birisiyle başbaşa bıraktın. Sadece kendi şahsî kemâlâtın için bir köşeye çekildin. Kendi mânevî menfaatini Müslümanlara tercih ettin. Şimdi o adâletsiz kimse, oradaki Müslümanlara zulüm ve gayr-i meşrû işler ile elem vermektedir. Şu anda onlar sıkıntı ve üzüntü içindeler. Bunlara hep sen sebep oldun. Elbette senin şahsî menfaatinin, Müslümanların umûmî menfaatleri yanında kıymeti yoktur. Çünkü uzlete çekilip abdest almayı, namaz kılmayı, oruç tutmayı, zikir etmeyi herkes yapabilir. Fakat makâmı ile Müslümanlara hizmet etmeyi herkes yapamaz. İşte bunun için artık senin yanına gelemiyorum." Zâbita âmiri bunları dinledikçe gözyaşları sel oluyor, bir taraftan da: "Çok doğru... Çok doğru..." diyordu. Uyanınca, istifâ etmekle ne büyük bir hatâ yaptığını anladı. Sabah olunca derhal hükümdârın huzûruna çıkıp, eski vazifesini yeniden istedi. Hükümdâr anlayışla karşılayıp, onu tekrar eski vazifesine tâyin etti.

HAMALLIK YAPAN HALİFE

Halife Hazret-i Ömer bir gece şehri dolaşırken, bir evden çocukları iki gündür aç olan annenin feryadını duyar.

— Yavrularım, Allah sizin hakkınızı Ömer'den sorsun! Bu sözü işiten halife kapının Önünde titremeye başlar.

İçeriye seslenir:

— Ömer'den ne istiyorsun?

— Sen ne soruyorsun, dost musun, düşman mısın?

— Allah için, dost olarak soruyorum.

— Ömer'den şunu istiyorum: Bu çocukların babasını askere gönderdi. İki gündür çocuklarım aç, ocağım üzerine tencere koydum, suyu karıştırıyorum. Yemek pişiriyorum diye onları avutuyorum. Dün uyutmuştum. Ama bugün açlıktan uyuyamıyorlar. Birbirlerine sarılmış halde sızlanıp duruyorlar.

— Peki, Ömer'e haber verdin mi?

— Neyi haber vereyim? Adamlarımızı askere almayı biliyor da, gerideki çocukların durumunu hiç düşünmüyor mu? İnsanlara baş olmak, başa belâ olmak mıdır? Hazret-i Ömer ağlayarak evine koşar. Arkasına bir çuval un eline bir teneke yağ alıp kadının evine gelirken karşısına sahabelerden bir zat çıkar.

— Ey mü'minlerin Emiri, bu ne hal, nereye koşuyorsun? Ver şu tenekeyi ben taşıyayım.

— Yok vermem, bunlar Ömer'in günahlarıdır. Bugün yükümü alırsın ama, yarın Allah'ın huzurunda günahlarımı alamazsın. Bırak da ben taşıyayım.

Eve girip çuvaldan biraz un çıkarır, tencereye koyar. Sönmek üzere olan ateşi üflerken sakalının bir tarafı hafifçe yanar. Un çorbası pişirip çocukların karnını güzelce doyurur. Çocukların annesine de:

— Yarın mutlaka Halife'yi göreceksin der.

Kadın tanımadığı bu yabancı adamın yaptığı iyiliklerden dolayı, son derece memnun olur. Evden çıkarken arkasından söyle konuşur:

— Allah Ömer'in yerine başımıza seni geçirsin.

Halife Ömer hiç sesini çıkarmadan oradan ayrılır. Sabahleyin kadın halifenin yanına gider; bakar ki kendisine çorba pişiren zat, Halifelik makamında oturmaktadır. O zaman özür dilemeye başlar:

— Kusura bakma Ya Ömer, akşam canımın acısından size acı söyledim, sizi incittim.

— Hayır sen vazifeni yaptın. Ömer suçludur. Asıl siz hakkınızı helâl edin...

İşte onlar böyleydi...²

"Söğüt'ün Akgünlü Köyü'nden Mehmet Oğlu Hüseyin"

Yıl 1915, yağmurlu ve serin bir sonbahar gecesi... Çanakkale Savaşı kazanılmış fakat milletin harim-i ismetine el uzatmak isteyen bakışı bulanmış yedi düvelle harp bütün şiddetiyle devam etmektedir.

Bir zamanlar yedi iklimde dal budak salarak "*Devlet-i ebed-müddet*" namıyla buyruk yürüten Osmanlı'nın kök şehri Bilecik bu defa başka bir faaliyete sahne olmaktadır.

Bıyıklan yeni terlemiş yağız delikanlılar istasyonda vagonlara doluşarak, "yurdunu *alçaklara çiğnetmemek*" için frenk işgalcileri ile yaka paça olma hazırlığındadırlar.

Trenin kalkışı için kampana çalınmış, istasyon hareketlenmiştir. Bu arada sık sık çakan şimşekler, istasyonun bir köşesinde dimdik ayakta duran yaşlı bir Türk anasının âbideleşmiş silüetini nazara vermektedir. Yağmura ve soğuğa aldırış etmeden orada bir sütun gibi bekleyen bu kadının hâli kumandan Abdülkadir Bey'in dikkatini ve hürmetini celbeder. Bir koşu yanına gidip bir isteği olup olmadığını sorunca ihtiyar kadın, bir teknil verme edası içinde "*Söğüt'ün Akgünlü köyünden Mehmed oğlu Hüseyin*" in anası olduğunu ve aslanını selametlemeye geldiğini söyler.

Kumandan, yüzünde sanki asırların çilesi bulunan bu mübarek ananın duasını alabilmek için Hüseyin'ine haber yollatır. Çağrıldığını öğrenen genç delikanlı hemen seğirterek anasının haritalaşmış mübarek ellerine sarılır.

Çileli ana, ciğerparesini paralarcasına bağrına son bir kez daha basıp koklar ve ardından, tarihin durup dinlediği şu sözleri söyler:

"Hüseyi'nim, yiğit oğlum benim.. Dayın Şıpka'da, baban Dömeke'de, ağaların sekiz ay evvel Çanakkale'de şehit düştüler. Bak, son yongam sensin! Minareden ezan sesi kesilecekse, camilerin kandilleri sönecekse sütüm sana haram olsun, öl de köye dönme!.

² Ahmet Şahin "Dini Hikayeler" s:69

Yolun Şıpka'ya uğrarsa dayının ruhuna bir fatiha okumayı da unutma/ Haydi oğul Allah yolunu açık etsin."

Bu sözler, bir Türk anasının hayatta kalan son evlâdına nasihatidir.

Komutan, bu şuur âbidesi kadının sözleri karşısında donakalır. Gayr-i ihtiyarî sorar: "*Demek sizin ailenin erkekleri hep şehit oldular, öyle mi?*"

Başımıza taş yapacağımız ihtiyar ananın şu cevabı ise komutan Abdülkadir Bey'in iliklerine işleyecek kadar ibretlidir:

"Yalnız bizim ailenin değil oğul, bizim köyün mezarlığına elli yıldır delikanlı gömülmedi. Vatan sağolsun da, biz hepimiz ölelim ne çıkar?.." ⁴

Fazilete Uyanmış Fedakâr Bir Ana

1917 ihtilaliyle milyonlarca kafatasının üzerine bina edilen vahşi komünizm rejiminin uçsuz bucaksız kuzey topraklarına yayıldığı günlerdir.

Stalin canavarı henüz iş başında ve Türk ırkından olanlara anlatılması asla mümkün olmayan bir ideolojik savaşın örneklerini vererek hayvanlara taş çıkartan vahşet manzaraları sergilenmektedir.

işte böyle insanlık ufkunun karardığı günlerin birinde, hudud vilayetlerimizin birinde vali olarak vazife yapan, Mülkiye Müfettişi Cemal Bey'in kapısı gece yansı jandarma tarafından acı acı çalınır.

Pürtelaş dışarı fırlayan Cemal Bey, karşısındaki Mehmetçikten; yarısı Rus, yarısı Türk topraklarında bulunan bir köyden, bir Türk kadının iltica ettiğini ve geri göndermek hususunda gösterilen bütün ısrarları reddederek muhakkak kendisiyle görüşmek istediğini öğrenir.

Çaresiz, bu perişan vaziyetteki kadını valinin huzuruna getirirler ve zavallı kadıncağız, bitkin bir vaziyette Cemal Bey'in ayaklarına kapanarak hüngür hüngür ağlamaya başlar. Hıçkırıklar içindeki kadının anlattıkları, zavallıyı teskin etmeye çalışan Cemal Bey'in kulaklarında yankılanmaya başlayınca Cemal Beyin kadına olan hayranlık ve hürmeti kat be kat artar.

Bu, din ve millet şuuruyla yoğrulmuş kutlu ana hamiledir ve yedi aydır dağlarda saklanıp ot yiyerek vakit geçirip hamileliğini saklamış ve doğuma birkaç gün kala, sıyanet kanatlarını geleceklerine inandığı Türk sınırını geçmiştir.

Biricik arzusu, yavrusunu Türk topraklarında dünyaya getirip devlet makamlarına teslim ettikten sonra geri gitmektir. Çünkü Öte tarafta doğuracak olursa yavrusu zorla elinden alınıp Rus müesseselerine teslim edilerek dininden ve milliyetinden bihaber yetiştirilecektir.

Bu yüreği yanık ananın feryadına can dayanacak gibi değildir ve vali bey mukaddes bir vazife addettiği bu himaye işini yerine getirmekte kusur göstermez.

Gerçekten de bir haftaya kalmadan nur topu gibi evlat dünyaya getiren bu faziletli ana, doyusuya koklayıp bağna basamadığı oğlunu devlet yetkililerine teslim eder ve gözü yaşlı fakat gönlü sürûrlü bir vaziyette sınırın ötesindeki köyüne geri döner.⁸

Evet bu başyüce millet, kaç asırlık Kutlu Çınar'ın gölgesi altında başı Himalayalar kadar ulu, gönlü kevserler kadar duru nice analar yetiştirmiş ve yetiştirmeye devam etmektedir.

Dün evlatlarını maddî cihad için, gönül koymadan cephelere uğurlayan aziz analarımız, bugün de hasretlerini ninni yaparak ciğerparelerini manevî cihad için cihanın dört bir yanına ikinci dirilişin tohumlarını atmaya göndermektedirler.

Ne mutlu bu şefkat kahramanlarına!³

ZEKATTA ÖLÇÜ

İmam-ı Şiblî'yi çekemeyen birisi İmtihan niyeti ile:

- Ey Üstad, beş devenin zekatı ne kadardır? diye sordu. Hazret-i Şiblî cevap vermek istemedi. Adam ısrar ediyordu.

- Normalde bir koyun vermek vaciptir, fakat bizim gibiler için usul hepsini vermektir, dedi.

Adam şaşkınlıkla tekrar sordu.

- Bu hususta kime uyuyorsunuz, İmamınız kim? Şiblî Hazretleri:

- Hazreti Ebubekir, dedi, ona uyuyoruz.

- Hangi sebeple?

- Çünkü o evine gidip nesi varsa Efendirniz'e (a.s.v.) getirmiş ve "Evdekilere ne bıraktın?" dendiğinde, "Allah ve Resulünü..." demişti.

Adamın cevap çok hoşuna gitti, İmam-ı Şiblî'nin aleyhinde olmaktan vazgeçti.

Fedakârlık, sizden ayrıldığında yokluğunu fark ettiren şeydir. Küçük şeylerle büyük neticelere ulaşılabileceği düşünülemez.

İslam, verme mevzuunda bal kovarı gibi taşıp boşalamayanlara vermeleri gereken en alt sınırı göstermiştir.

On dört asır evvel, cemiyette yangın varken nasıl fedakârlıklar ince hesaplarla yapılmamışsa, felaket ve helaket tufanının dünyayı kasıp kavurduğu günümüzde de o hesaplarla yapılmamalıdır. insanların imanı bahis mevzuu iken başka şey düşünülmez.

Önce Allah'ın bilinmesi muraddır.⁴

MEHMET AKİF TEN MUAZZAM BİR İNSANLIK ÖRNEĞİ

³ İbrahim Refik "Destansı Hüzün" s:147

⁴ Mesel Ufku, s:61

Mehmet Akif, inanan ve inandığı değerleri için yaşayan, zamanın eskitemediği, tarihe mâl olmuş bir Hak dostudur. Arabistan çöllerinde sema ehlini bile gıptaya sevkeden şu hâdise, Akif'in inançlarını, (ne kadar zor olursa olsun) yerine getirme hususunda ne kadar azimli bir İnsan olduğunu göstermesi açısından çok ibret vericidir,

Akif'in vazife için Teşkilat-ı Mahsusa başkanı Eşref Bey (Kuşçubaşı) ile Arabistan'da Hicaz'a gittiği yıllardır. Hicaz demiryolunun el Muazzam istasyonunda bulunmaktadırlar. Bu bir çöl istasyonudur ve çölde istasyondan başka hiç bir bina yoktur, ne insan, ne hayvan, ne yeşillik, ne ümran...

İstasyon denilen şey de bir küçük bekleme solunu ve bir memur barınağı... Bu barınakta da istasyon memurunun ailesi yaşamaktadır. Fakat, ailenin hâli perişandır ve odanın halinden sefalet akmaktadır. Odada oturacak bir ot minderden başka birşey yoktur; ne iskemle, ne masa, hatta bir çuval bile... Ve istasyon memurunun hanımı üç beş gün sonra doğum yapacaktır. Adamcağız çaresizlikten "Sizde eski çamaşırlar varsa bari verin de doğacak çocuğu saralım" diye iki büküm olarak Akif ve Eşref Beylerden medet dilenir.

Akif'in yüzünü derin bir teessür kaplar. Eşref Bey'e bakarak: Bu kadına yardım elzem. Ortada çok ciddi bir tehlike mevcut. Doğacak çocuğun hayatı tehlikede. Ben trene atlayıp hemen Şam'a gideyim, ne lazımsa alıp getireyim" der.

Eşref Bey itiraz eder: "Aman Akif, Şam'a, oradan tekrar buraya en aşağı beş gün beş gece bir yolculuk yapman lazım. Halbuki aylardan beri çölde yolculuk yapıyoruz. Bu kadar yorgunluktan sonra, henüz bir gece bile dinlenmeden, bu uzun yolculuğu nasıl yaparsın?"

"Yorgunluk mesele değil, ortada bir felaket var. Ah, yoksulluk ne müşkül şeydir sen bilir misin? Benim ciğerim parçalandı."

Ve Akif, maşlahını sırtına atıp besmele çekerek yola koyulur. Hareketinin beşinci günü, birçok malzeme ile çıkagelir. Yorgunluktan, uykusuzluktan perişan vaziyette el Muazzama adını attığında vazifesini hakkıyla yerine getirmiş bir insanın huzuru ve neşesi yüzünden okunmaktadır. Eşref Bey daha sonra, bu hâdiseyi değerlendirirken şöyle diyecektir:

"Ah mübarek Akif! Şehinşahlara boyun eğmeyen Akif! Sefalette kalan bir kadına yardım için, atmış üç derece sıcaklıktaki çöllerde aylarca dolaştıktan sonra bir gece bile istirahat etmeden beş gün beş gece eşya vagonlarında yattın, "⁵

ALLAH İÇİN NEYİMİZİ FEDA ETTİK?

Düşünüyorum da, utanmam gerektiğine kani oluyorum, ama bir türlü de utanamıyorum. Demek utanmak bile, belli bir fazilet ve meziyetin ifadesidir. Kendi kendime soruyorum.

— Allah için nelerimi kaybettim? Var mı böyle bir kaç kaybım? Feragat ve fedakârlığım?

---

⁵ İbrahim Refik "Geçmişten Geleceğe Işıklar" s:84

Mesela, makamımı mı, servetimi mi kaybettim? İşimden mi oldum? İtibarım mı gitti? Hayır! Bunların hiçbir vaki değil. Halbuki, bunlarda kayıplara maruz kalmak, çok büyük feragat ve fedakârlık da sayılmaz. Kesilen sakalın daha gür geleceği gibi bu kayıpların sonunda, Rabbimiz daha iyisini, hayırlısını, bereketlisini ihsan eder. İsterseniz suâli bir kademe daha yükselterek soralım:

— Yoksa yerine yenisi gelmesi mümkün olmayan azalarımı, organımı mı kaybettim?

Asıl mesele burada. Elim, ayağım, kolum, gözüm, kulağım hepsi yerinde. Hiçbirini Allah yoluna feda etmiş değilim. Ama öylelerini görüyoruz ki, değil mal, mülk, makam, mevki, organlarını, uzuvlarını kaybediyor da, asla müşteki olmuyor. Müşteki ne kelime? Mahzun olmak bile aklına gelmiyor. Kırık dökük ifademizle bir olaya göz atalım:

Bazı yalancı peygamberler türemiştir. Onlara karşı girişilen Yemame savaşında baba **Tufeyl** şehid olmuş, oğul **Amir** sağ kolunu kökten kaybetmişti, baba hayatını, oğul da kolunu yitirmişti Allah için. Amir **üzgün değildi**. Hatta neden babası gibi sıcak kumların üzerinde şehid düşmediğine müteessirdi.

— **Demek babam Tufeylle birlikte cennete uçmak mukadder değilmiş.,** diye hayıflanıyordu.

Bir gün Halife Hazret-i Ömer (r.a.)'in meclisinde oturmuş, sohbet dinliyordu. Bir ara ortalığa yemek getirildi. Herkes oturdu, ama Amir uzaktan bakmayı tercih etti.

Ne kadar ısrar ettilerse de oturmayınca Halife Hazret-i Ömer şöyle dedi:

— **Senin sofraya oturmayışının sebebini bildiğimi sanıyorum. Sağ kolun yok, sol elinle yiyeceksin. Bu yüzden sofradan uzak kalıyorsun!**

Halife sözlerine şöyle devam eder:

— Şunu iyi bil ki; içimizde (senden başka) bir uzvu kendisinden önce cennete gitmiş bir kimse yoktur. Senin oturmadığın sofraya oturmak bizim için çok acı olur. Oturduğun sofraya oturmak ise şereflerin eri yücesidir. Gel aramıza katıl, bizi, bir organı kendisinden önce cennete gitmiş bir büyük insanla yemek yeme şerefine kavuştur. Hiç olmazsa biz de böyle teselli olalım. Diyelim ki:

— Ey Rabbimiz! biz Senin yolunda bir organımızı feda etmedik ama, feda eden bir kardeşimizle bir sofrada oturduk. Onun hürmetine bizi affeyle!

Bu olay beni çok düşündürüyor. Kendi kendime söylenip duruyorum. Diyorum ki:

— Bırak mal, mülk, makam, mevki feda etmeyi, hayatlarını feda ediyorlar, organlarını veriyorlar, kendilerinden önce uzuvlarını cennete gönderiyorlardı. Bu fedakârlık ve feragati görenler de onlarla birlikte oturmayı erişilmez şeref biliyor, koskoca Halife Hazret-i Ömer bile onlardan şefaata talebinde bulunuyordu.

Acaba bu olay bize bir şeyler söylemiyor mu? Kendimize bir hisse çıkarmamız gerekmez mi?⁶

---

⁶ Ahmed Şahin “Olaylar Konuşuyor” s:28

ADIN YASİN SENİN !

Genç adam, ofisinde masanın tam karşısındaki duvarda asılı, Orta Asya ülkelerini gösteren haritaya dalmıştı yine. Türkmenistan, Özbekistan, Kazakistan... On sene evveline kadar buraların adını bile bilmezdi. Zihninde, liseden kalma “Türkler, Anadolu’ya Orta Asya’dan göçmüştür” cümlesi vardı sadece. Uçsuz bucaksız o coğrafya, kendisi ve kendisi gibi bir çocukları için, pek de iyi şeyler çağrıştırmayan dört harften ibaretti: SSCB

Genç adam, Anadolu ile Orta Asya’nın, kalpten kalbe bir yol ve Anadolu insanıyla Orta Asya halklarının aynı anneden süt emmiş çocuklar olduğunun.. insanımız için vazgeçilmez fevkalâde önemli bazı duygu, düşünce ve değerleri bu topraklardan damıttığımızın... bunlarla hayatımızı ve kültürümüzü farklılaştırıp, zenginleştirdiğimizin... şimdi hürriyetlerine kavuşan bu ülkelere, kırlangıçlar gibi uçup, kardeşliğimizin ve vefa duygumuzun tezahürü olarak, ne pahasına olursa olsun hizmet etmemiz gereğinin ve gerçeğinin... kardeşlik ve vefa endeksli bu hizmetin de bir yürek ve sevgi işi olduğunun künhüne ve idrakine, Kırık Mızrab’ın içli, dertli, ızdırıp dolu nağmeleriyle varmıştı. Kaderinin yoluna su serptiği talihlilerden biri olarak da, şimdi bu ülkelerden birinde, Kazakistan’da yaşıyordu.

Ne ilginç bir tevafuku ki yolu, Kazakistan’a gitmeden birkaç ay önce, okuduğu bir kitapta bu vefa ve sevgi kahramanlarından Atravlı Yasin’e rastladı. İçi yandı. Günlerce aklından çıkmadı Yasin. Oturduğu, kalktığı her yerde onu anlattı.

Kazakistan’a geldiğinde de ilk onu sordu. Hikâyesini, Almatı’yı tepeden seyreden mezarının başında anlattılar:

Ata topraklarında okulların açılması, onun liseyi bitirdiği yıllara denk gelmişti. Ateş parçası Yasin’in de yüreğine buraların ateşi düşmüştü. Sonunda o da yüzlercesi gibi dünyasını bir bavula sığdırıp Yesevî ülkesine kanatlanmıştı.

Bir taraftan üniversitede okumaya diğer yandan da Atrav Kazak–Türk Lisesi’nde rehberlik yapmaya başladı. Okulu ve öğrencileri Yasin’in dünyası ve hulyası olmuştu artık. Varsa yoksa onlardı. O taptâze dimağlara Anadolu kültürünün mayasını çalıyor, iki ülkenin ebedî kardeşliği, mutlu ve aydınlık geleceği için çalışıyordu. Delikanlı damarlarında vatani ve bayrağı için bir şeyler yapmaya çabalamanın hazzı ve heyecanı çağlıyordu. Bu beklentisiz duygularla öğrencileriyle kaynaşan Yasin onların sevgilisi ve “Yasin ağabeyi” olmuştu. Şimdi Atrav’lı balalar, yardan, anadan, serden geçmiş, destanı ezberden okunacak yiğitlerin türküsünü söylüyordu.

Atrav 94 yılının Ağustos'unu yaşıyordu...

Akjayık ırmağının kenarında Yasin, arkadaşları ve öğrencileriyle piknik yapıyordu...

Her şey o kadar güzeldi ki...

Ne olduysa topun ırmağa kaçmasıyla oldu. Önce öğrencisi Nursultan koştu topun peşine. Bir an evvel topu yakalamak kaygısıyla kulaçlıyordu suları. Aniden suda çırpınmaya, batıp çıkmaya,

çığlık atmaya başladı. Yasin, öğrencisinin canhıraş feryatlarıyla irkildi. Nursultan'dan başka herşeyi, bir anda yok oldu gözünden. Ve tereddütsüz atladı ırmağa.

Can havliyle uzandı Nursultan'a... Tuttu, kucakladı, sırtına aldı... Dermanı tükeninceye kadar çırpındı, çırpındı. Başardı sonunda. Nursultan kurtuldu... Ama Yasin kayboldu suda. Kaderi beklentisizlerin, gariblerin kaderiyle buluştu... Garip Yunus,

*“Bir garip ölmüş diyeler
Üç gündən sonra duyalar
Soğuk su ile yuyalar
Şöyle garib bencileyin”*le sanki Yasin'i anlatıyordu.

Yasin hayatının baharında, bütün baharlarını, yüreğini ve ruhunu, hazansız baharlar yaşaması için bu topraklara vermişti... Vücudu bir tohum gibi Kazakistan'ın bağrına düşerken binlerce Yasin'in umudunu ve müjdesini veriyordu sevenlerine.

Müdürü, Yasin'in acı haberini Türkiye'de öğrendi. Bir çocuk bekliyordu o günlerde. Yasin'in toprağa düştüğü gün bir kınalı koçu oldu. Kucağına aldı, öptü, kokladı onu... Belletmenini, Yasin'ini öper, koklar gibi, “kınalı koçum!” dedi, hıçkırarak. Adın Yasin senin! Şimdi genç adam ne zaman bir fatiha için Yasin'in mezarına gitse toprağından,

*“Eğil de kulak ver bu sessiz yığın
Bir vatan kalbinin attığı yerdir.”*
mısralarının yükseldiğini duyar...

Ve Almatı'yı tepeden seyreden mezarın başında geleceğe umutla bakar.

Yavuz Sultan Selim'de kulluk şuuru

Makedonya kralı Büyük İskender, Mısır'ı işgal ettiği zaman, kendisinin Yunanlılar için –hâşâ– ilah kabul edilen Jüpiter yıldızından geldiğini iddia ederek, ilahlık iddiasında Firavun'u taklit etmiştir. Buna karşılık Yavuz Sultan Selim, Mısır tahtına nail olduğu zaman: “Mülk, Allah'ındır. Şayet benim veya başka bir kimsenin yeryüzünde parmak ucu kadar toprağı olsa bu Allah'la ortaklık değil midir?” diyerek kulluk şuuruyla şükür secdesine kapanmıştır.

Bir haya abidesi olan Yavuz Sultan Selim, 21 Eylül 1520 cuma akşamı Hakk'ın rahmetine kavuşmuştur. Yavuz Sultan Selim Han'ın naaşının yıkanması hadisesi, Reisü'l-Küttab Hüseyin Bedâiyü'l-Vakâyi' adlı eserinde şöyle anlatılır: “Onun naaşı yıkanırken sağ eli ile iki kere avret yerini örttüğü görülmüş, oradaki herkes buna hayret edip tekbir ve salavat getirmişlerdir.”

KULLUK ŞUURU

Hız. Ömer (r.a) halife olduğunda genişliği bu günkü Türkiye'nin altı-yedi katı bir ülkeyi idare ediyordu. Buna rağmen O da, İslam'a girdikten sonra başlattığı hayat ritmini asla değiştirmemişti;

değiştirmemişti ve halife olduğunda Medine'nin en fakiri olduğu gibi, vefat ederken de yine en fakiriydi. Üzerindeki elbisede –rivayetlere nazaran- otuz taneden fazla yama vardı. O'nu arayanlar ekseriyetle "Baki-i Garkat" ta başını bir mezar taşına yaslamış, öyle düşünüyor bulurlardı. Krallara taç giydiren ve kralları tacından eden koca halifenin hiç değişmeyen hayat tarzı işte buydu!... Ve bu aynı zamanda O'nun en tesirli tarafıydı. Buna, hal dilinin gücü ve tesiri de diyebiliriz.

Hülasa; mürşit ve mübelliğler sade ve duru bir hayat yaşamalıdır. Neticede ulaştıkları nokta ve içtimai hayatta vardıkları seviye ne olursa olsun, onlar bu sadeliklerini bozmamaya ihtimam göstermelidirler.